

Ба 114474

В. ГАУФ

~~8 (03)~~
~~F 24~~

Трада 3-ий

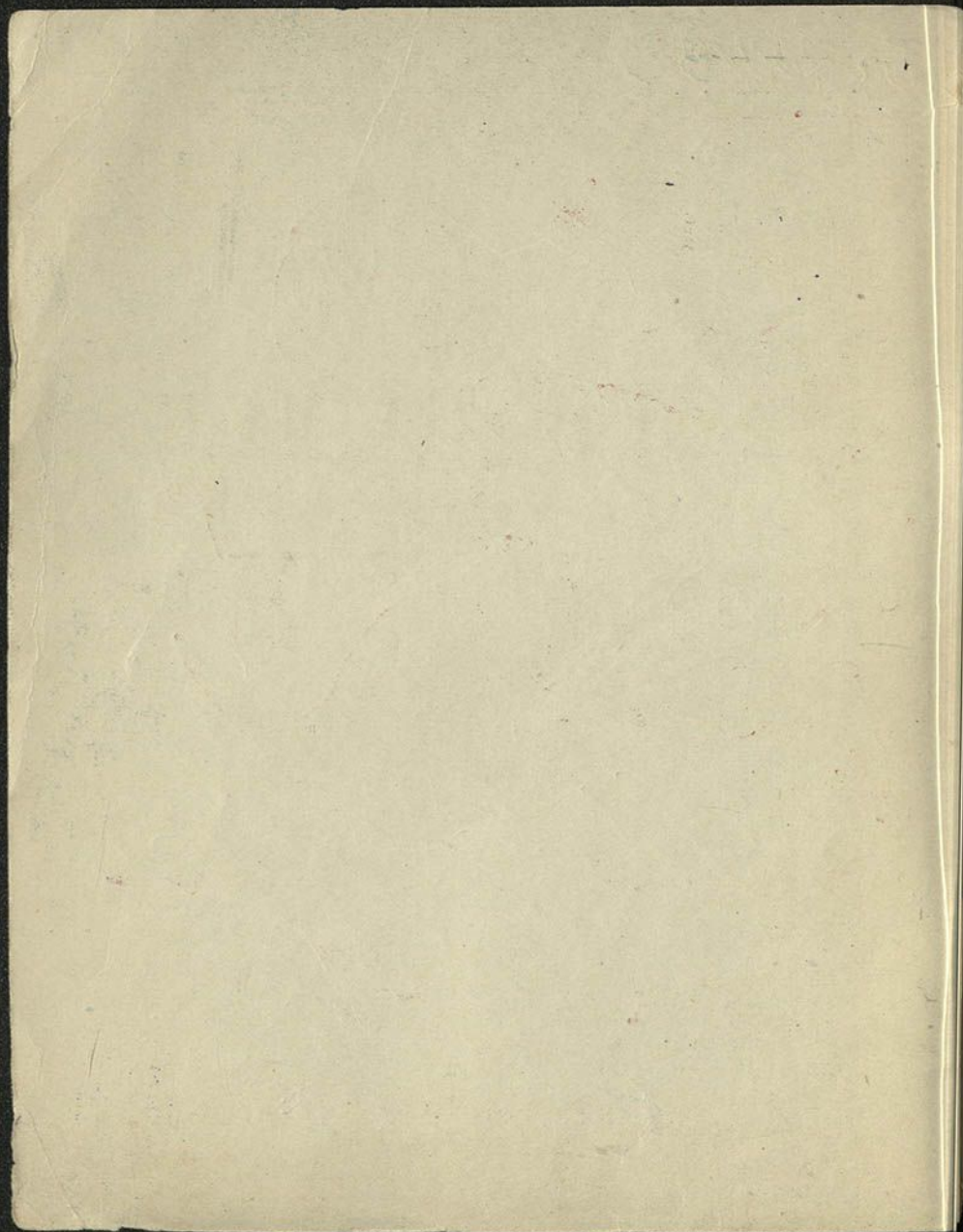

Маленькі
МУК

ДВБ 1938

(31)

15197

Ба 114474

8(сз)
Г. 24

39 г. 97
ГПБ-УзССР

В. ГАЎФ

Бел. літ. музей
1994 г.

474474
1994

МАЛЕНЬКІ МУК

пераклад з рускага

1997

ГПБ Уз.

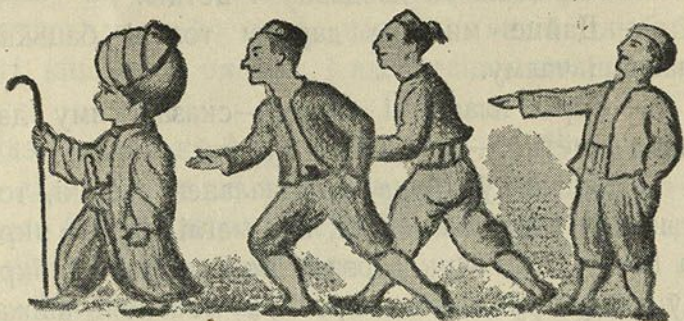
Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі
Дзіцячая літаратура
Менск • 1938

Дзяржаўнае
бібліятэка
БССР
Імя У. І. Леніна

В. Гауфф
МАЛЕНЬКИЙ МУК
Детиздат ЦК ВЛКСМ
1936

23.04.2009

I

Жыў маленькі Мук з сваім бацькам у горадзе Нікеі. Ногі ў яго былі маленькія, рукі маленькія, і сам ён быў маленькі-маленькі. Калі ён ішоў па вуліцы, злыя хлапчукі беглі за ім і крычалі: „Глядзіце, які карлік ідзе! Глядзіце, які смешны!“

А маленькі Мук ішоў далей і нічога не адказваў. Невясёлае было жыццё ў маленькага Мука, а калі ў яго памёр бацька, дык і зусім яму стала дрэнна. Злыя дзядзька і цётка выгналі маленькага Мука з дому і сказалі яму:

— Ідзі, куды хочаш, а мы цябе карміць не будзем.

Маленькі Мук спачатку нават узрадваўся:

„Вось,—думае,—і добра. Пайду па свету гуляць“.

Потым кажа ён дзядзьку і цётцы:

— Дайце мне на дарогу толькі бацькава плацце і чалму.

— Бяры плацце і чалму,—сказалі яму дзядзька і цётка,—толькі ідзі хутчэй.

А бацька ў Мука быў чалавек высокі, тоўсты: яго плацце і чалма не маглі быць якраз па Муку. Але Мук абрэзаў полы халата, абкруціў чалму кругом галавы, засунуў за пояс кінжал, узяў у рукі палку, заспяваў песеньку і пайшоў з горада.

Першы дзень ён ішоў і ўсяму радаваўся. Птушкі спяваюць, дрэвы калышуща, ручаі цякуць. Вельмі ўсё прыгожа.

Настаў вечар; лёг Мук пад дрэва і заснуў. А раніцою пайшоў далей.

Тут ісці горш было. Згаладаўся маленькі Мук, захацелася яму есці, а есці няма чаго. Галодны ішоў маленькі Мук, сумны, ледзь ногі цягнуў. А ранідой трэцяга дня ўбачыў ён вялікі прыгожы горад: блішчаць на сонцы вежы і дахі і развяваюцца на зубчатых сценах рознаколерныя сцягі.

— Вось дзе я знайду сваё шчасце,—сказаў маленькі Мук. І пабег да горада.

Дабег Мук да гарадскіх варот. Спыніўся,

паправіў на сябе халат, завязаў чалму прыгажэй, зацягнуў мацней пояс, засунуў яшчэ глыбей доўгі кінжал і, вясёлы і здаволены, увойшоў у горад.

Їдзе маленькі Мук па гораду, любуецца на яго дамы і палацы; а есці яму ўсё-ж вельмі хочацца. Але не адны дзверы не адчыняюцца перад ім, ніхто не гаворыць яму:

— Маленькі Мук, зайдзі сюды, паеш, напіся і адпачні.

І раптам ён бачыць: адчыняецца адно акно, ў ім паказваецца бабулька. І тут ён чуе, гаворыць бабулька:

Стол накрыт
Суп гатую
Хто ўвойдзе
Таго пачастую.

Сказала так бабулька, і адразу з усёй вуліцы збегліся да яе дзвярэй каты і сабакі і ўвайшлі ў дом. Мук за імі.

Каты і сабакі пайшлі ўверх па лесніцы. Мук таксама пайшоў уверх па лесніцы. А там наверху, на пляцоўцы, стаяла бабулька.

— Што табе тут трэба?—гаворыць бабулька.—Ты навошта прышоў?

— Ты, мілая бабулька,—адказвае ёй Мук,— запрашала ўсіх на абед. А я вельмі галодны, вось я і прышоў.

Тады бабулька гаворыць:

— Што ты, што ты! Я кармлю толькі катоў і сабак. Ну, добра ўжо, сёння заставайся ў мяне, я цябе накармлю.

Сеў Мук абедаць разам з катамі і сабакамі.

А пасля абедна бабулька яму сказала:

— Ці не хочаш, маленькі Мук, да мяне на службу паступіць?

— Добра,—гаворыць маленькі Мук,—паступлю.

І стаў маленькі Мук служыць у гэтай бабулькі. Раніцою ён павінен быў расчосваць грабнём шэрць у чатырох кошак і двух катоў, потым даваць ім абед, а ўначы ўкладваць іх спаць на шаўковыя падушкі і накрываць аксамітнымі коўдрамі.

Спачатку маленькаму Муку вельмі падабалася жыць у бабулькі. Карміла яго бабулька добра, а работы было не так шмат. Але потым каты пачалі свавольць. Яны бегалі і скакалі па пакоях і пабілі шмат кубкаў, сподкаў і талерак.

А прыдзе дадому гаспадыня, лягуць каты на

свае падушкі, ляжаць і мурлычуць, быццам гэта і не яны пасуду пабілі.

Тут гаспадыня пачынае Мука лаяць:

— Ты кубкі і сподкі пабіў! Ты талеркі перабіў!

А Мук гаворыць:

— Не, не я. Гэта каты пабілі.

А бабулька яму не верыць.

Вельмі невясёлым стала жыццё маленькага Мука. Каты яго не слухаюцца. Бабулька лае. Думаў-думаў маленькі Мук, што яму рабіць, і рашыў пайсці ад бабулькі.

А тут зноў няшчасце здарылася.

Быў у бабулькі ў доме адзін пакой, у які яна Муку не дазваляла хадзіць. А Муку даўно хацелася паглядзець гэты пакой. І вось адной раніцой Мук узяў і пайшоў туды. Як-жа ён здзівіўся, калі, адчыніўшы дзверы, убачыў, што ў гэтым пакоі нічога няма, апрача старога плацця і розных ваз! Узяў Мук адну самую прыгожую хрустальную вазу ў рукі, і раптам звалілася з вазы пакрышка на падлогу і пабілася.

Маленькі Мук вельмі спалохаўся, нават збялеў ад страху. Цяпер думаць не было чаго: трэба ўцякаць ад бабулькі хутчэй, пакуль яна не прышла дадому. „Толькі што-ж,—думае ён,—трэба

што-небудзь узяць у бабулькі на дарогу, а то яна мне грошай не заплаціла“.

Паглядзеў ён кругом і бачыць, стаяць пад ложкам вялізныя туплі.

— Вось добра,—сказаў Мук,—што я туфлі знайшоў, а то я ўсё босы хаджу. Халат у мяне ёсць, чалма ёсць, а туфель няма. Вазьму я гэтыя туфлі.

Надзеў Мук туфлі і пабег з дому.

Прабег Мук сто крокаў, прабег дзвесце крокаў. Хоча спыніцца і не можа. Бягуць яго туфлі, і Мук у іх бяжыць. Шпарка бяжыць, нібы вецер.

Зразумеў тады Мук, што туфлі яго незвычайныя і закрычаў ім:

— Спыніцеся, туфлі, спыніцеся, не магу я больш бегчы!

Туфлі спыніліся, і Мук, задыхаючыся, паваліўся на зямлю.

Узрадаваўся Мук, што яму такія туфлі папаліся і нават у далоні запляскаў. А потым спаць лёг. Лёг, заснуў і ўбачыў у сне свае туфлі. Быццам яны яму гавораць: „Маленькі Мук, калі ты тры разы павернешся на абцасах, дык зможаш паляцець куды хочаш“.

Прачнуўся Мук і рашыў адразу-ж папрабаваць, ці праўду яго туфлі ў сне казалі. Устаў ён, павярнуўся тры разы на абцасах і пажадаў перанесціся ў самы вялікі горад і ў тую-ж хвіліну ўзняўся ў паветра і паімчаўся. Не паспеў Мук азірнуцца, як ўжо спуściўся на вялікай плошчы,

у чужым, незнаёмым горадзе. На плошчы было шмат людзей, і маленькі Мук паспяшаўся хутчэй павярнуць у якую-небудзь вуліцу, бо людзі наступалі яму на яго туфлі або ён сам замінаў прахожым сваім кінжалам.

— Што-ж мне цяпер рабіць?—сказаў Мук.— Куды пайсці? Вось што, пайду я ў Каралеўскі палац і стану ў караля скараходам. Я ў маіх туфлях вельмі хутка бегаю.

Так ён і зрабіў. Прышоў у палац да караля і кажа:

— Я жадаю быць каралеўскім скараходам. Вазміце мяне на службу.

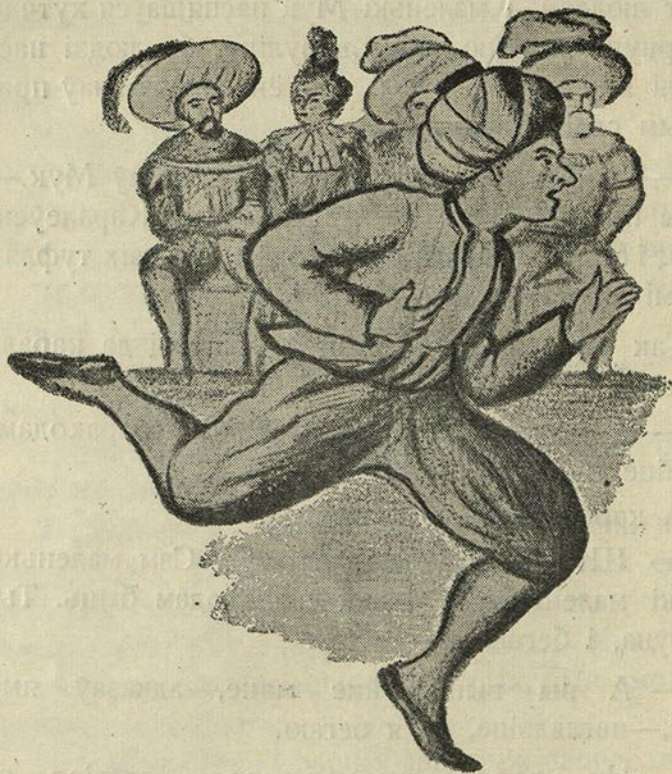
А кароль нават раззлаваўся.

— Што ты,—кажа,—здурнеў? Сам маленькі, ножкі маленькія, а хочаш скараходам быць. Ты, напэўна, і бегаць не ўмееш.

— А вы выпрабуйце мяне,—адказаў яму Мук,—паглядзіце, як я бегаю.

— Ну, добра,—сказаў кароль,—садзіся за стол, пад'еш і адпачні. А ў вечары мы выпрабуем цябе.

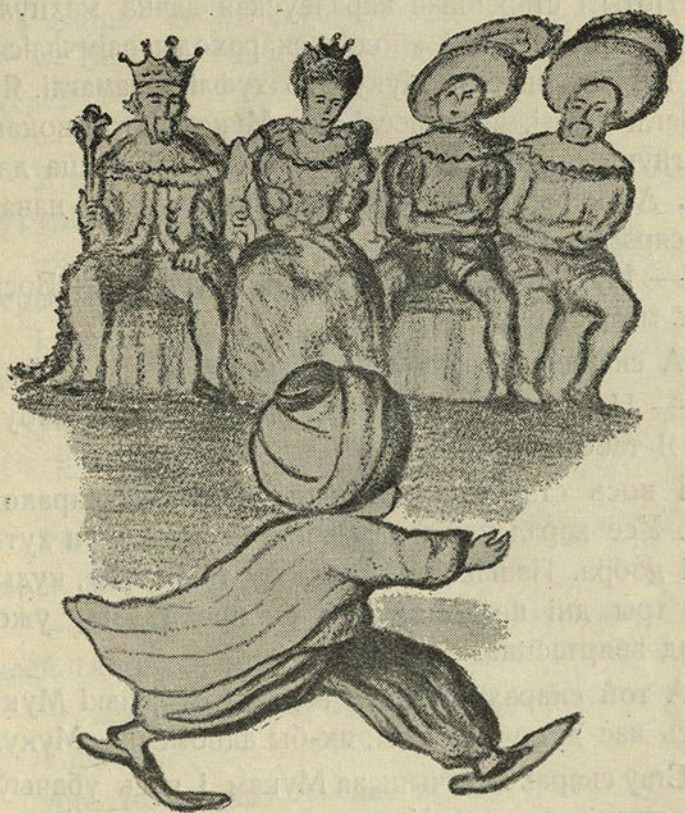
Увечары кароль і ўсе яго слугі і міністры і ўсе яго дочки і сыны сабраліся на лузе. Сюды-ж,

на луг, прывялі маленькага Мука і самага хуткага каралеўскага скарахода. Прывялі іх і паставілі побач.

Скараход вялікі, высокі стаіць, ногі моцныя,

доўгія. А побач з ім Мук. Сам маленькі-маленькі, і ножкі маленькія.

Кароль і ўсе яго міністры, слугі, дочкі і сыны пачалі смяяцца з Мука.

Потым старэйшая каралеўская дачка махнула сваёй хустачкай, і абодва скараходы паімчаліся.

Тут маленькаму Муку яго туфлі дапамаглі. Як пабеглі туфлі, як панеслі яны Мука, ніхто і вокам міргнуць не паспеў, а Мук ужо і да месца дабег. А скараход усё яшчэ па лузе бяжыць, нават да сярэдзіны не дабег.

— Ну і маленькі Мук!—закрычалі ўсе.—Вось дык малайчына!

А скараход раззлаваўся і сказаў:

— Ну, маленькі Мук, я табе гэтага не забуду! Я табе адпомшчу.

І вось стаў Мук служыць у караля скараходам. Усе каралеўскія даручэнні выконваў ён хутка і добра. Пашле яго кароль у такі горад, куды і за тры дні не зойдзеш, а ён праз гадзіну ўжо назад звяртаецца.

А той скараход, якога абагнаў маленькі Мук, увесь час думаў аб тым, як-бы адпомсціць Муку.

Стаў скараход сачыць за Мукам, і вось убачыў ён, аднаго разу, як Мук павярнуўся тры разы на абцасах і паляцеў.

— Цяпер вось я зразумеў,—сказаў скараход,—хто табе дапамагае хутка бегаць,—і пайшоў да караля.

Прышоў ён да караля і кажа:

— Ведаеш, кароль, чаму Мук так хутка бегает?

— Не,—гаворыць кароль,—не ведаю.

У яго туфлі асаблівыя. У такіх туфлях я яшчэ хутчэй пабягу.

— Добра,—сказаў кароль. Трэба будзе праверыць, ці праўду ты кажаш.

І вось прышлі ўначы слугі караля да Мука. А маленькі Мук ляжаў на ложку і моцна спаў, а туфлі яго стаялі ля ложка. І вось слугі ўзялі яго незвычайныя туфлі, а на іх месца паставілі іншыя, звычайныя.

Раніцой устаў кароль, схаваў гэтыя туфлі ў сваю скарбніцу, пазваў Мука і кажа яму:

— Бяжы ў суседні горад, аднясі гэтае пісьмо маёй сястры і прынясі ад яе адказ.

— Добра,—сказаў маленькі Мук,—усё зраблю.

І пабег.

Але толькі зрабіў два крокі, спатыкнуўся і паваліўся. Падняўся, зноў пабег, тры крокі зрабіў, задыхацца пачаў, стаміўся. Ножкі ў яго тонкія, маленькія—куды-ж яму бегчы? Зразумеў тут маленькі Мук, што падмянілі яго туфлі, і заплакаў.

А кароль кажа:
— Ты ашуканец, вась ты хто! Ідзі прэч з
майго горада!

Пайшоў маленькі Мук з горада. Прышоў у лес і сеў ля ручая. Сядзіць і плача. А тут, над ручаём арэховы куст расце, а на ім арэхі вялікія. Паглядзеў Мук на арэхі і есці захачеў. Стаў ён арэхі есці. А потым яму піць захачелася. Нахіліўся ён да ручая і ўбачыў там сваё адлюстраванне, ды якое страшнае! Бачыць ён, тырчаць у яго асліныя вушы і нос доўгі-доўгі вырас.

Яшчэ больш, як раней, заплакаў маленькі Мук, яшчэ больш засмуціўся.

„Што-ж мне цяпер рабіць?—думае.—Як мне у такім выглядзе людзям паказацца?“

І вось ходзіць маленькі Мук па лесу і раптам бачыць другі арэховы куст, а на ім маленькія арэхі растуць. Сарваў Мук арэшак з гэтага куста, з'еў яго і раптам адчуў—паменшылі ў яго нос і вушы. Зноў такімі сталі, як раней былі.

Зразумеў тут маленькі Мук, што, калі вялікіх арэхаў пад'есці, вырастуць нос і вушы, а маленькіх пад'есці—паменшацца.

Набраў тады Мук поўны мяшок вялікіх і маленькіх арэхаў, і пайшоў назад у горад.

Прышоў ён да палаца і прадаў галоўнаму повару арэхі для каралеўскага стала. Вялікія арэхі прадаў, не маленькія. Прадаў і пайшоў гуляць па гораду.

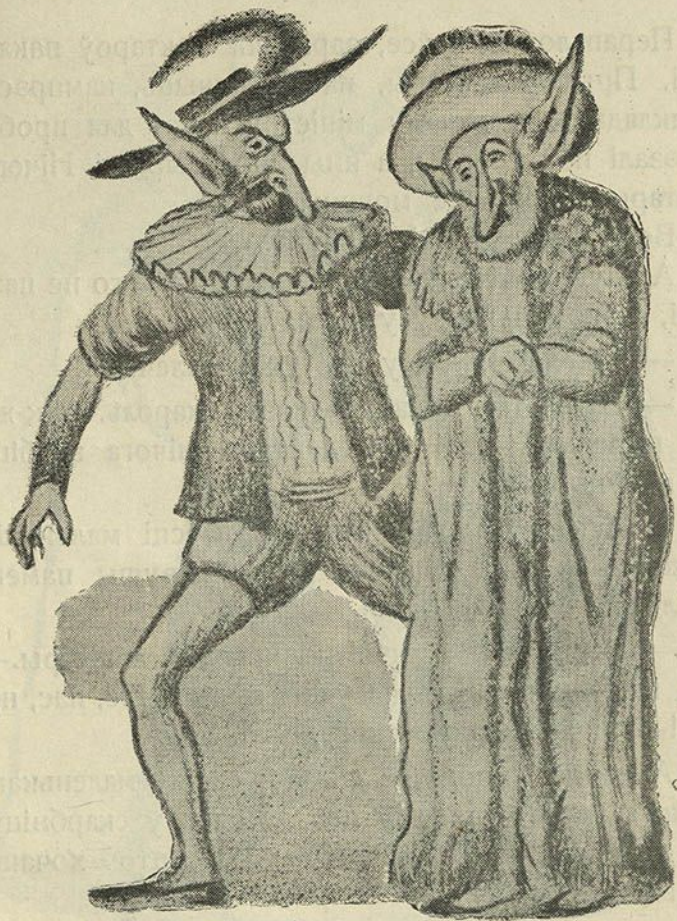

Падалі ў каралеўскім палацы абед. Селі за
стол кароль, яго сыны і яго дочки і ўсе міністры.

Пачалі абедась. Падаюць на салодкае арэхі.

Сталі есці арэхі кароль, яго сыны, яго дочки
і міністры. Елі, елі і раптам як паглядзяць адзін

на аднаго і бачаць, у кожнага вялізныя вушы вы-
раслі і доўгі нос тырчыць.

Дзяржаўная
аэбліятэка
БССР
Імя У. І. ЛЕНІНА

Перапалохаліся ўсе, зараз-жа дактароў паклікалі. Прышлі дактары, пачалі лячыць, кампрэсы прыкладаць, а аднаму міністру нават для пробы адрэзалі нос і вушы, а яны зноў выраслі. Нічога дактары зрабіць не могуць.

Вось бяда. Дочкі плачуць.

А Мук прыклеіў сабе бараду, каб яго не пазналі, і зноў прышоў у палац.

— Я,—кажа,—магу вас усіх вылечыць.

— Што ты кажаш!—сказаў кароль.—Як-жа ты вылечыш, калі ўсе дактары нічога зрабіць не могуць?

А Мук даў аднаму міністру паесці маленькіх арэхаў: у таго адразу-ж і нос і вушы паменшыліся.

— Нас лячы хутчэй!—закрычалі міністры.— Не, нас!—крычалі каралеўскія сыны.— Не, нас, не, нас!—вішчэлі каралеўскія дочкі.

А кароль нічога не сказаў, схапіў маленькага Мука за руку і пацягнуў яго да сябе ў скарбніцу.

— Вось,—кажа,—бяры ўсё, што хочаш, толькі вылечи мяне.

А ў скарбніцы гэтай брыльянты і алмазы зіхацяць, пасярэдзіне на падлозе туфлі стаяць. Тыя самыя, якія скараход у Мука сцягнуў.

Прышоў да іх Мук, надзеў іх на ногі і сарваў сваю бараду. Ubачыў тут кароль, што перад ім стаіць Мук.

А Мук кажа яму:

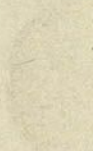
— Ты мяне прагнаў, дык заставайся-ж цяпер назаўсёды з аслінымі вушамі і доўгім носам. Няхай з цябе ўвесь народ смяецца.

— Сказаў так Мук, павярнуўся тры разы на абцасах і паляцеў.

А кароль застаўся з носам, і сыны яго засталіся з носам, і дачкі яго засталіся з носам, і міністры засталіся з носам, з носам і доўгімі аслінымі вушамі.

RECEIVED
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON, D. C.

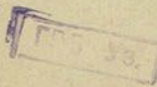
1917
JAN 10 1917
NAVY DEPARTMENT
WASHINGTON, D. C.

RECEIVED
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON, D. C.

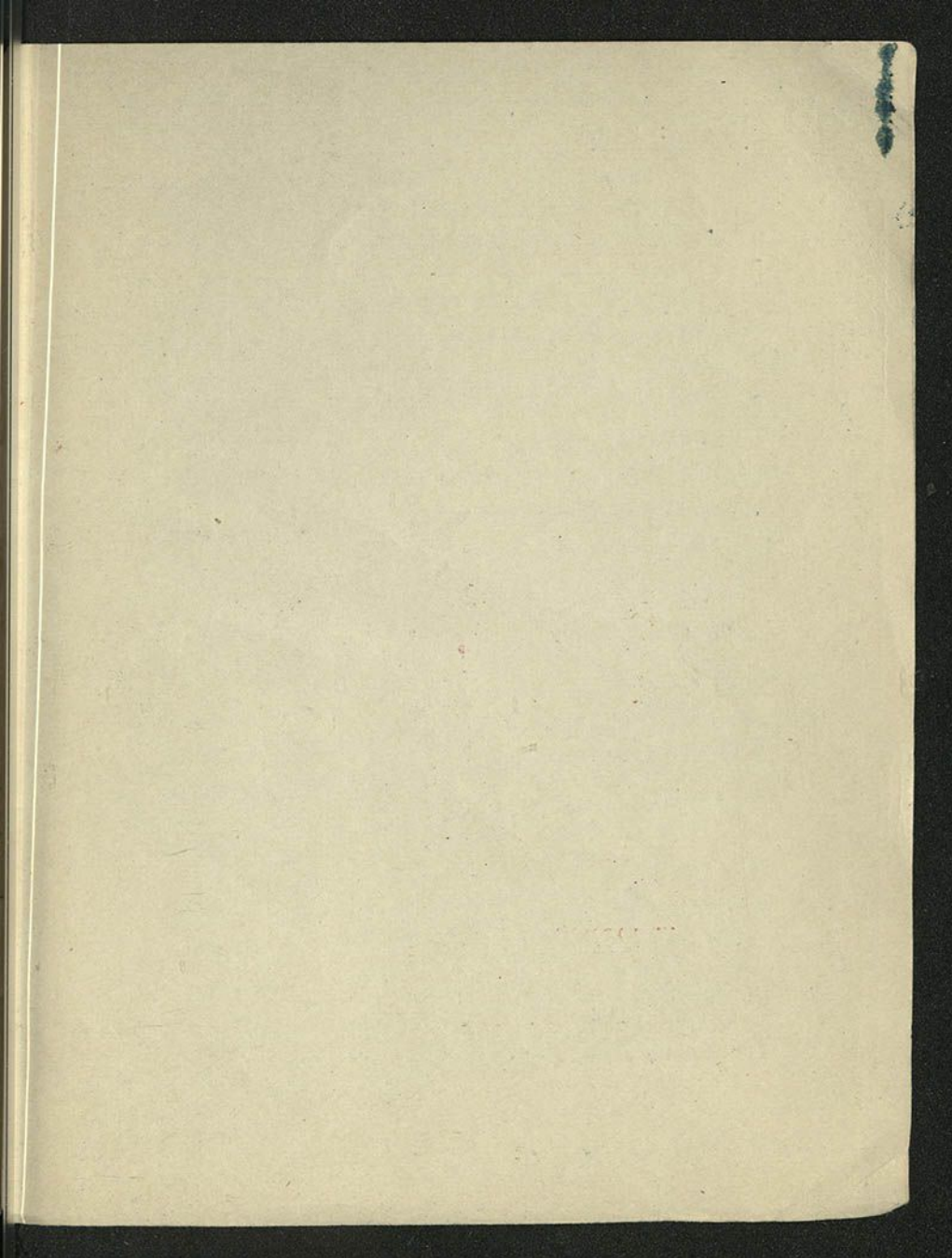
Рэдактар перакладу *Бутэлін*
Тэхрэдактар *І. Мілешка*
Карэктар *Э. Нараносіч*

Здана ў друкарню 11/IV—1938 г. Падпісана
да друку 3/VIII—1937 г. Аб'ём друк. арк. $\frac{3}{4}$.
Папера $72 \times 105 \frac{1}{32}$. Тыраж 10,000 экз. Зак.
№ 453. Уп. Галоўлітбела № 3613.

Друкарня Акадэміі навук БССР.

03

689

Цена 25 кап.

B000000027644 12

НА БЕЛОРУССКОМ ЯЗЫКЕ

В. Гауф

МАЛЕНЬКИЙ МУК

Государственное
Издательство
Белоруссии

Минск — 1938